

สรุปสาระสำคัญ
พระราชบัญญัติเงินทดแทน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

๑. พระราชบัญญัติเงินทดแทน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๑ มีผลใช้บังคับวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๑

๒. สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติเงินทดแทน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

(๑) ขยายความคุ้มครองไปถึงลูกจ้างชั่วคราวทุกประเภทของส่วนราชการ ลูกจ้างของรัฐบาล ต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศที่มีการจ้างงานในประเทศ รวมทั้งลูกจ้างของนายจ้างที่มีได้มีวัตถุประสงค์ เพื่อแสวงหากำไรทางเศรษฐกิจด้วย

(๒) เพิ่มเติมนิยามคำว่า "ภัยพิบัติ" และอำนาจให้รัฐมนตรีตามคำแนะนำของ คณะกรรมการในการออกประกาศลดการจ่ายเงินเพิ่ม กรณีที่ห้องที่หนึ่งห้องที่ใดประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ ประสบภัยพิบัติอย่างร้ายแรงที่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ หรือมีสถานการณ์ฉุกเฉิน อันเป็นเหตุ ให้นายจ้างไม่อาจจ่ายเงินสมทบได้ตามกำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนด

(๓) กำหนดให้ผู้ประกอบกิจการที่ได้ว่าจ้างด้วยวิธีเหมาค่าแรงอยู่ในฐานะนายจ้างและมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขและอัตราค่ารักษาพยาบาล ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพ ในการทำงาน และอัตราค่าทำศพ โดยให้กำหนดในกฎกระทรวง

(๕) เพิ่มอัตราค่าทดแทนเป็นร้อยละ ๗๐ และเพิ่มระยะเวลาการจ่ายค่าทดแทน ได้แก่ ลูกจ้างหยุดงานตั้งแต่หนึ่งวันขึ้นไป กรณีทุพพลภาพได้รับเงินทดแทนไม่น้อยกว่าสิบห้าปี และกรณีตายหรือสูญหาย มีกำหนดสิบปี

(๖) บุตรมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี ให้มีสิทธิได้รับเงินทดแทนต่อไปจนกว่าจะจบการศึกษา ในระดับปริญญาตรีและบุตรมีอายุตั้งแต่สิบแปดปีขึ้นไปที่อยู่ระหว่างการศึกษาระดับไม่สูงกว่าปริญญาตรี ให้มีสิทธิได้รับเงินทดแทนจนกว่าจะจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี

(๗) กำหนดให้มีระบบการบัญชีตามมาตรฐานการบัญชี และคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง ตามหลักเกณฑ์ วิธีการได้มา องค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

(๘) จัดทำรายงานประเมินสถานะของกองทุนโดยแสดงรายรับ รายจ่าย และความสามารถ ในการดำเนินการในอนาคตต่อคณะกรรมการ และเปิดเผยต่อสาธารณชน

(๙) ให้สำนักงานประกันสังคมเสนองบการเงินในปีที่ล่วงมาแล้วต่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และต่อคณะกรรมการ และให้คณะกรรมการเสนอต่อรัฐมนตรี และให้รัฐมนตรีเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อทราบและจัดให้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๑๐) กำหนดวิธีการได้มาซึ่งผู้แทนฝ่ายนายจ้างและผู้แทนฝ่ายลูกจ้างโดยวิธีการสรรหา กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งรวมถึงการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการกองทุนเงินทดแทน กรรมการแพทย์ และ กรรมการตรวจสอบ วาระสองปี หนึ่งวาระ

/ (๑๑) กำหนด ...

- (๑๑) กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการกองทุนเงินทดแทนและกรรมการแพทย์
- (๑๒) แก้ไขเงินเพิ่มจากร้อยละ ๓ เป็นร้อยละ ๒
- (๑๓) กำหนดแบบรายการขึ้นทะเบียนนายจ้าง วิธีการยื่นแบบรายการ การจ่ายเงินสมทบ และการแจ้งเปลี่ยนแปลงแบบรายการ
- (๑๔) กำหนดแบบและวิธีการแจ้งการประสบอันตราย เจ็บป่วย หรือสูญหายให้เป็นไปตามที่เลขาธิการประกาศกำหนด
- (๑๕) เพิ่มอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการค้นสถานที่หรือยานพาหนะใดๆ
- (๑๖) เพิ่มบทกำหนดโทษและอัตราโทษให้มีความเหมาะสม
- (๑๗) กำหนดให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินทดแทนตามพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. ๒๕๓๗ ให้คงได้รับเงินทดแทนต่อไปจนกว่าจะครบถ้วนตามสิทธิ เว้นแต่ค่าทดแทนรายเดือนที่เปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้น
- (๑๘) กำหนดให้นายจ้างซึ่งค้างชำระเงินสมทบอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เสียเงินเพิ่มในอัตราเดิม และเมื่อคำนวณแล้วต้องไม่เกินเงินสมทบที่ค้างชำระ

๓. ประโยชน์ที่นายจ้าง ลูกจ้าง และกองทุนจะได้รับจากการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. ๒๕๓๗

๓.๑ ประโยชน์ที่ลูกจ้างหรือผู้มีสิทธิจะได้รับ

(๑) ลูกจ้างชั่วคราวทุกประเภทของส่วนราชการ ลูกจ้างของรัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศที่มีการจ้างงานในประเทศ รวมทั้งลูกจ้างของนายจ้างที่มีได้มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหากำไรทางเศรษฐกิจได้รับคุ้มครองตามกฎหมาย

(๒) ค่าทดแทนรายเดือนเพิ่มเป็นร้อยละ ๗๐ ของค่าจ้างรายเดือน

(๓) เพิ่มระยะเวลาการจ่ายค่าทดแทนกรณีลูกจ้างทุพพลภาพเป็นไม่น้อยกว่าสิบห้าปี

(๔) เพิ่มระยะเวลาการจ่ายค่าทดแทนกรณีลูกจ้างถึงแก่ความตายหรือสูญหายเป็น

ไม่เกินสิบปี

(๕) แก้ไขหลักเกณฑ์การจ่ายค่าทดแทนสำหรับกรณีลูกจ้างไม่สามารถทำงานได้ ให้ได้รับค่าทดแทนตั้งแต่วันแรกที่ลูกจ้างไม่สามารถทำงานได้

(๖) เพิ่มค่าทำศพแก่ผู้จัดการศพของลูกจ้างตามอัตราที่กฎกระทรวงกำหนด

(๗) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การจ่ายค่าทดแทนให้กับบุตรของลูกจ้าง กรณีลูกจ้างถึงแก่

ความตายหรือสูญหาย

๓.๒ ประโยชน์ที่นายจ้างได้รับ

(๑) ปรับลดเงินเพิ่มจากเดิมร้อยละ ๓ ต่อเดือน ลดลงเหลือร้อยละ ๒ ต่อเดือน และกำหนดให้จำนวนเงินเพิ่มต้องไม่เกินจำนวนเงินสมทบที่นายจ้างต้องจ่าย

(๒) รัฐมนตรีมีอำนาจออกประกาศตามคำแนะนำของคณะกรรมการในการลดการจ่ายเงินเพิ่ม กรณีห้องที่หนึ่งห้องที่ใดประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ ประสบภัยพิบัติอย่างร้ายแรงที่ส่งผลกระทบ

/ ต่อสถานการณ์ ...

ต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ หรือมีสถานการณ์ฉุกเฉิน อันเป็นเหตุให้นายจ้างไม่อาจจ่ายเงินสมทบได้ตามกำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนด

(๓) อำนวยความสะดวกให้นายจ้างในการยื่นแบบรายการขึ้นทะเบียนนายจ้าง การจ่ายเงินสมทบ และการแจ้งการประสบอันตราย เจ็บป่วย หรือสูญหายต่อสำนักงาน

๓.๓ ประโยชน์ที่กองทุนเงินทดแทนได้รับ

(๑) การส่งเสริมการบริหารจัดการกองทุนเงินทดแทนที่ดี มีความโปร่งใสตรวจสอบได้

(๒) มีคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเพื่อกำกับดูแลความโปร่งใส ได้มาตรฐาน และให้มีการตรวจสอบบัญชีภายในเป็นประจำ

(๓) กำหนดวิธีการได้มาของกรรมการกองทุนเงินทดแทน กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการกองทุนเงินทดแทน

(๔) กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการแพทย์

(๕) แก้ไขเพิ่มเติมการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการกองทุนเงินทดแทน กรรมการแพทย์ และคณะกรรมการตรวจสอบ

๔. นายจ้างมีหน้าที่ดำเนินการตามพระราชบัญญัติเงินทดแทน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

๔.๑ ขึ้นทะเบียนนายจ้าง

สถานประกอบการที่เป็นส่วนราชการ รัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ ที่มีการจ้างงานในประเทศ และนายจ้างที่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหากำไร ที่มีลูกจ้างตั้งแต่ ๑ คนขึ้นไป ต้องยื่นแบบขึ้นทะเบียนนายจ้าง (สปส ๑-๐๑) ณ สำนักงานประกันสังคมกรุงเทพมหานครพื้นที่ / สำนักงานประกันสังคมจังหวัด / สำนักงานประกันสังคมจังหวัดสาขา ที่สถานประกอบการนั้นตั้งอยู่ ภายใน ๓๐ วันนับตั้งแต่วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ (ภายในวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๒) หรือภายใน ๓๐ วันนับแต่มีลูกจ้าง ๑ คนขึ้นไป ดังนี้

๔.๑.๑ สถานประกอบการที่เป็นส่วนราชการ

(๑) สถานประกอบการที่เป็นส่วนราชการและขึ้นทะเบียนนายจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคมแล้ว ให้ส่วนราชการใช้เลขที่บัญชีนายจ้างและลำดับสาขาเดียวกับที่ได้ขึ้นทะเบียนนายจ้างกองทุนประกันสังคมไว้เป็นเลขที่บัญชีนายจ้างและลำดับสาขาในการขึ้นทะเบียนนายจ้างกองทุนเงินทดแทน โดยให้สำนักงานใหญ่ (ลำดับที่สาขา ๐๐๐๐๐๐) เป็นผู้ที่มีหน้าที่ยื่นแบบขึ้นทะเบียนนายจ้าง (สปส ๑-๐๑) เพียงลำดับที่สาขาเดียว รวมถึงในกรณีที่สถานประกอบการที่เป็นสำนักงานใหญ่ (ลำดับที่สาขา ๐๐๐๐๐๐) ไม่มีลูกจ้าง แต่ลำดับที่สาขาอื่นมีลูกจ้างด้วย ภายใน ๓๐ วันนับตั้งแต่วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ (ภายในวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๒)

ในกรณีที่สถานประกอบการที่เป็นสำนักงานใหญ่ (ลำดับที่สาขา ๐๐๐๐๐๐) และลำดับสาขาอื่นของสถานประกอบการไม่มีลูกจ้าง ให้แจ้งการไม่มีลูกจ้างเป็นหนังสือให้สำนักงานประกันสังคมกรุงเทพมหานครพื้นที่ / สำนักงานประกันสังคมจังหวัด / สำนักงานประกันสังคมจังหวัดสาขา เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง แต่ถ้าต่อมาภายหลังปรากฏว่าสถานประกอบการที่เป็นสำนักงานใหญ่ (ลำดับที่สาขา ๐๐๐๐๐๐) และ/หรือลำดับสาขาอื่นของสถานประกอบการมีลูกจ้างตั้งแต่ ๑ คนขึ้นไปตามที่กฎหมายกำหนด จะต้องดำเนินการยื่นแบบขึ้นทะเบียนนายจ้าง (สปส ๑-๐๑) ภายใน ๓๐ วันนับแต่มีลูกจ้าง

/ (๒) สถานประกอบการ ...

(๒) สถานประกอบการที่ไม่เคยขึ้นทะเบียนนายจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม ให้สถานประกอบการมีหน้าที่ยื่นแบบขึ้นทะเบียนนายจ้าง (สปส ๑-๐๑) พร้อมสาขาอื่น (ถ้ามี) ดังนี้

- ถ้ามีลูกจ้างตั้งแต่ ๑ คนขึ้นไป ก่อนวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๑ ให้ยื่นแบบขึ้นทะเบียนนายจ้าง (สปส ๑-๐๑) พร้อมสาขาอื่น (ถ้ามี) ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคมภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่มีลูกจ้าง และหลังจากนั้นในวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๑ ให้ยื่นแบบขึ้นทะเบียนนายจ้าง (สปส ๑-๐๑) พร้อมสาขาอื่น (ถ้ามี) ตามกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทนภายใน ๓๐ วัน (ภายในวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๒)

- ถ้ามีลูกจ้างตั้งแต่ ๑ คนขึ้นไป ตั้งแต่วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป ให้ยื่นแบบขึ้นทะเบียนนายจ้าง (สปส ๑-๐๑) พร้อมสาขาอื่น (ถ้ามี) ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคมและกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทนภายใน ๓๐ วัน (ภายในวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๒)

๔.๑.๒ สถานประกอบการที่ประกอบกิจการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหากำไร

(๑) สถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนนายจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคมแล้ว ให้สถานประกอบการใช้เลขที่บัญชีนายจ้างและลำดับสาขาเดียวกับที่ได้ขึ้นทะเบียนนายจ้าง กองทุนประกันสังคม ไว้เป็นเลขที่บัญชีนายจ้างและลำดับที่สาขาในการขึ้นทะเบียนนายจ้างกองทุนเงินทดแทน โดยให้สำนักงานใหญ่ (ลำดับที่สาขา ๐๐๐๐๐๐) เป็นผู้ที่มีหน้าที่ยื่นแบบขึ้นทะเบียนนายจ้าง (สปส ๑-๐๑) เพียงลำดับที่สาขาเดียว รวมถึงในกรณีที่สถานประกอบการที่เป็นสำนักงานใหญ่ (ลำดับที่สาขา ๐๐๐๐๐๐) ไม่มีลูกจ้าง แต่ลำดับที่สาขาอื่นมีลูกจ้างด้วย ภายใน ๓๐ วันนับตั้งแต่วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๑ (ภายในวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๒)

ในกรณีที่สถานประกอบการที่เป็นสำนักงานใหญ่ (ลำดับที่สาขา ๐๐๐๐๐๐) และลำดับสาขาอื่นของสถานประกอบการไม่มีลูกจ้าง ให้แจ้งการไม่มีลูกจ้างเป็นหนังสือให้สำนักงานประกันสังคมกรุงเทพมหานครพื้นที่ / สำนักงานประกันสังคมจังหวัด / สำนักงานประกันสังคมจังหวัดสาขา เพื่อดำเนินการ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง แต่ถ้าย้อนมาภายหลังปรากฏว่าสถานประกอบการที่เป็นสำนักงานใหญ่ (ลำดับที่สาขา ๐๐๐๐๐๐) และ/หรือลำดับสาขาอื่นของสถานประกอบการมีลูกจ้างตั้งแต่ ๑ คนขึ้นไปตามที่กฎหมายกำหนด จะต้องดำเนินการยื่นแบบขึ้นทะเบียนนายจ้าง (สปส ๑-๐๑) ภายใน ๓๐ วันนับแต่มีลูกจ้าง

(๒) สถานประกอบการที่ไม่เคยขึ้นทะเบียนนายจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม ให้สถานประกอบการมีหน้าที่ยื่นแบบขึ้นทะเบียนนายจ้าง (สปส ๑-๐๑) พร้อมสาขาอื่น (ถ้ามี) ดังนี้

- ถ้ามีลูกจ้างตั้งแต่ ๑ คนขึ้นไป ก่อนวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๑ ให้ยื่นแบบขึ้นทะเบียนนายจ้าง (สปส ๑-๐๑) พร้อมสาขาอื่น (ถ้ามี) ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคมภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่มีลูกจ้าง และหลังจากนั้นในวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๑ ให้ยื่นแบบขึ้นทะเบียนนายจ้าง (สปส ๑-๐๑) พร้อมสาขาอื่น (ถ้ามี) ตามกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทนภายใน ๓๐ วัน (ภายในวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๒)

- ถ้ามีลูกจ้างตั้งแต่ ๑ คนขึ้นไป ตั้งแต่วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป ให้ยื่นแบบขึ้นทะเบียนนายจ้าง (สปส ๑-๐๑) พร้อมสาขาอื่น (ถ้ามี) ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคมและกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทนภายใน ๓๐ วัน (ภายในวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๒)

๔.๑.๓ รัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศที่มีการจ้างงานในประเทศ ให้รัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศที่มีการจ้างงานในประเทศ มีหน้าที่ยื่นแบบขึ้นทะเบียนนายจ้าง (สปส ๑-๐๑) พร้อมสาขาอื่น (ถ้ามี) ภายใน ๓๐ วันนับตั้งแต่วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๑ (ภายในวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๒) หรือภายใน ๓๐ วันนับแต่มีลูกจ้าง ๑ คนขึ้นไป

๔.๒ จ่ายเงินสมทบกองทุนเงินทดแทน

(๑) เงินสมทบกองทุนเงินทดแทนมีการจัดเก็บเป็นรายปีจากนายจ้างฝ่ายเดียว โดยคำนวณจากอัตราเงินสมทบในอัตราร้อยละ ๐.๒ หรือตามความเสี่ยงในการดำเนินงานของแต่ละประเภทกิจการ ของนายจ้าง กับค่าจ้างที่นายจ้างจ่ายให้กับลูกจ้างโดยประมาณทั้งปี

ผลรวมของค่าจ้างที่นายจ้างจ่ายให้ลูกจ้างทั้งหมดต่อเดือน $\times$ จำนวนเดือน $\times$ อัตราเงินสมทบ

(๒) เงินสมทบประจำปี ๒๕๖๑ จำนวนจากค่าจ้างตั้งแต่วันที่ที่มีหน้าที่จ่ายเงินสมทบ (วันที่ ๙ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑) โดยสำนักงานประกันสังคมจะเป็นผู้ดำเนินการแจ้งใบประเมินเงินสมทบให้ สถานประกอบการทราบ และสถานประกอบการจะต้องจ่ายเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนตามยอดที่แจ้ง ภายใน วันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๒ มิฉะนั้นจะมีเงินเพิ่มร้อยละ ๒ ของเงินสมทบที่ไม่ได้นำส่งหรือนำส่งไม่ครบตามจำนวน ตลอดระยะเวลาที่ยังค้างชำระ ดังนี้

- สถานประกอบการที่เป็นส่วนราชการ ให้แต่ละลำดับที่สาขาดำเนินการจ่ายเงิน สมทบตามลำดับที่สาขาของตนเอง ณ สำนักงานประกันสังคมกรุงเทพมหานครพื้นที่ / สำนักงานประกันสังคม จังหวัด / สำนักงานประกันสังคมจังหวัดสาขา ที่ส่วนราชการที่เป็นลำดับที่สาขานั้น ๆ จ่ายเงินสมทบกองทุน ประกันสังคม

- สถานประกอบการที่เป็นรัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศที่มีการ จ้างงานในประเทศ และนายจ้างที่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหากำไร ให้ดำเนินการจ่ายเงินสมทบ ณ สำนักงาน ประกันสังคมกรุงเทพมหานครพื้นที่ / สำนักงานประกันสังคมจังหวัด / สำนักงานประกันสังคมจังหวัดสาขา ที่ สถานประกอบการนั้นตั้งอยู่

กลุ่มงานทะเบียนนายจ้าง
สำนักเงินสมทบ
พฤศจิกายน ๒๕๖๑
โทรศัพท์ ๐ ๒๙๕๖ ๒๒๕๗-๙